Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Talousvaliokunta perjantai 10.09.2021 klo 12.00 / U 29/2021 vp / Asiantuntijapyyntö

U29/2021vp komission ehdotuksesta yritysten kestävyysraportoinnista (KOM(2021) 189 lopullinen)

Komissio antoi huhtikuussa 2021 ehdotuksen yritysten kestävyysraportoinnista. Ehdotuksen yleisenä tavoitteena on osaltaan edesauttaa EU:n vihreän kehityksen ohjelman toteutumista. Ehdotuksella vähennetään systemaattista riskiä, joka kohdistuu EU:n talouden rakenteisiin ilmastonmuutoksesta tai muutoin aiheutuu kestävyyteen liittyvistä seikoista. Samalla pyritään edistämään sijoituksia aikaisempaa enemmän sellaisiin yrityksiin, jotka omassa toiminnassaan ottavat kestävyyshaasteet asianmukaisesti huomioon. Näiden tavoitteiden toteuttamiseksi ehdotetaan yhdenmukaisia kestävyysraportointivelvoitteita sekä velvoitetaan yritykset varmentamaan tietojen luotettavuus.

Keskeiset huomiot

Ehdotuksella pyritään edistämään tavoitetta rakentaa ihmisten hyväksi toimiva talous. Se vahvistaa EU:n taloutta ja auttaa varmistamaan, että se tarjoaa vakautta, työpaikkoja, kasvua ja investointeja. Mielestämme tavoitteet ovat tärkeitä ja kannatettavia, kun otetaan huomioon pandemian aiheuttama sosioekonominen vahinko ja tarve kestävälle, osallistavalle ja oikeudenmukaiselle toipumiselle. Ongelma kuitenkin on se, että me emme löydä esityksestä perusteita tai vaikutuksia siitä, että esitys toteuttaisi tehokkaasti näitä tavoitteita.

Yhdymme käsitykseen siitä, että ehdotus selkeyttää ja yhdenmukaistaa suurten yritysten raportointivaatimuksia ja saattaa siten laskea näiden yritysten raportointikustannuksia. Pk-yritysten osalta näin ei kuitenkaan tapahdu, vaan päinvastoin. Pk-yrityksille kustannukset ja hallinnollinen taakka kasvavat. Ehdotus ei myöskään selkeytä pk-yritysten tilannetta, koska ne ovat riippuvaisia suurten päämiestensä vaatimuksista. Ehdotuksessa kiinnitetään huomiota niihin vaikeuksiin, joita suuryritykset, sijoittajat ja jotkut muut ulkopuoliset tahot kohtaavat, mutta pk-yritykset sivuutetaan lähes täysin.

Ehdotettu pk-standardi

Suomen Yrittäjät on tyytyväinen siihen, että komissio on tunnistanut pk-yrityksiin liittyvän ongelman ja ehdottaa pk-yrityksille erillisiä standardeja, joita ne voivat käyttää vapaaehtoisesti. Valitettavasti ehdotus ei näkemyksemme mukaan ole selkeä, vaan se koskee samanaikaisesti pk-yrityksiä ja listattuja pk-yrityksiä koskevia standardeja.

Vapaaehtoisen pk-yritysten standardin olisi oltava itsenäinen standardi, joka on mukautettu useimpien pk-yritysten erityispiirteisiin ja valmiuksiin, eikä standardi, joka on mukautettu listautuneille pk-yrityksille. Tällaisenaan se on liian monimutkainen listaamattomille mikro- ja pienyrityksille.

On selvää, että listautuneet pk-yritykset ovat velvollisia raportoimaan mukautettuna suurten yritysten standardien mukaisesti, kun ne ovat suuren yrityksen toimitusketjussa, mutta pörssissä noteeraamattomille pk-yrityksille on olemassa sama riski "valua alas"-vaikutuksen vuoksi.

Samaan aikaan monet pk -yritykset ovat osa eri toimitusketjuja ja niillä on eri sidosryhmiä ja asiakkaita. Näin olleen niihin kohdistuu paljon erilaisia raportointivaatimuksia niiden epätasapainoisen neuvotteluvoiman vuoksi. Tosiasia on myös se, että pk-yrityksillä itsellään on vaikeuksia saada tietoja toimitusketjussa olevilta yrityksiltä neuvotteluvoiman puutteen vuoksi.

Tämän vuoksi esitämme, että Suomen tulee ajaa raportointimallia, jossa raportointivelvollisilta (suurilta) yrityksiltä kiellettäisiin vaatimasta toimitusketjunsa pk-yrityksiä raportoimaan suurten yritysten standardien mukaisesti ja vapaaehtoisen pk-yritysten standardin tulee olla oma itsenäinen standardi.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Petri Malinen
ekonomisti